

FILHARMONIA
SZCZECIN

WWW.FILHARMONIA.SZCZECIN.PL

15 marca 2024 roku
Piątek – godz. 19:00

GRANDIOSO WAGNER | KARŁOWICZ

Orkiestra Symfoniczna
Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie

Anna Maria Staśkiewicz skrzypce
Antoni Wit dyrygent

Program:

RICHARD WAGNER
Uwertura do opery „Rienzi” [13’]

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ
Koncert skrzypcowy A-dur op. 8 [29’]
– Allegro moderato
– Romanza (Andante)
– Finale (Vivace assai)

/przerwa/

LEOŠ JANÁČEK
Sinfonietta [25’]
– Allegretto – Allegro – Maestoso
– Andante – Allegretto
– Moderato – Con moto
– Allegretto
– Andante con moto – Maestoso

Szanowni Państwo,

dobrym obyczajem przyjętym w salach koncertowych jest oklaskiwanie wykonawców wieloczęściowego utworu dopiero po jego zakończeniu.

Krótkie przerwy między poszczególnymi częściami wypełnione są ciszą.

Brawa między częściami, a jeszcze gorzej – w trakcie dłuższej pauzy mogą rozproszyć wykonawców oraz innych słuchaczy, a przez to zburzyć budowane przez muzykę napięcie i nastrój.

ANNA MARIA STAŚKIEWICZ

Jest laureatką wielu konkursów – m.in. na XIII Międzynarodowym Konkursie im. H. Wieniawskiego w Poznaniu (2006) otrzymała III nagrodę, nagrodę za najlepsze wykonanie koncertu Mozarta oraz nagrodę słuchaczy Programu II Polskiego Radia dla najlepszego uczestnika konkursu. Otrzymała także I nagrodę oraz nagrodę specjalną na V Międzynarodowym Konkursie im. K. Szymanowskiego w Łodzi, a także nagrodę specjalną za najlepsze wykonanie koncertu Mozarta na XXII Międzynarodowym Konkursie „Valsesia Musica” we Włoszech.

Współpracowała z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach, Polską Orkiestrą Radiową, Orkiestrą „Amadeus” oraz z większością krajowych zespołów filharmonicznych. Gościły ją orkiestry kameralne „Aukso”, „Leopoldinum” i „Wratislavia”, a także Sinfonietta Cracovia, Sinfonia Iuventus, Sinfonia Varsovia i Sinfonia Viva. Wśród zagranicznych zespołów, które jej partnerowały, znajdują się orkiestry kameralne z Królewca i Zurychu oraz symfoniczne z Ankary, Getyngi, Tirany i São Paulo. Koncertowała niemal na całym świecie: w Albanii, Austrii, Brazylii, Bułgarii, Chinach, Estonii, Gruzji, Japonii, Niemczech, Rosji, Rumunii, Słowacji, Szkocji, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, USA, Ukrainie i we Włoszech. Wystąpiła na estradach wielu renomowanych sal – m.in. w Teatro Municipal w São Paulo, Kaisersaal we Frankfurcie nad Menem, Raitt Recital Hall w Malibu, Hatch Recital Hall w Rochester, Laeiszhalle w Hamburgu, Musikvereinssaal w Wiedniu, Grossmünster w Zurychu, Kioi Hall w Tokio oraz w Filharmonii Narodowej, Studiu im. W. Lutosławskiego PR i Zamku Królewskim w Warszawie.

Skrzypaczka ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu w klasie skrzypiec prof. Marcina Baranowskiego. Swe umiejętności doskonaliła pod kierunkiem prof. Wandy Wiłkomirskiej. Jest sześciokrotną stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Yamaha Music Foundation of Europe oraz laureatką programu stypendialnego „Młoda Polska”.

Od 2015 roku jest koncertmistrzem orkiestry Sinfonia Varsovia.

ANTONI WIT

Jeden z najwybitniejszych polskich dyrygentów, oklaskiwany na estradach całego świata. Dyrygent honorowy Filharmonii Krakowskiej, w latach 2013–2018 dyrektor artystyczny Orquesta Sinfónica de Navarra w Pampelunie. Wcześniej kierował zespołami Filharmonii Pomorskiej (1974–1977), Orkiestry i Chóru Polskiego Radia i TV w Krakowie (1977–1983), Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach (1983–2000), Orquesta Filarmónica de Gran Canaria (1987–1992). W latach 2002–2013 sprawował funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Studiował dyrygenturę u Henryka Czyży w PWSM w Krakowie, ukończył również studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. Działalność zawodową rozpoczął jako asystent Witolda Rowickiego w Filharmonii Narodowej w Warszawie. Po otrzymaniu II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Dyrygenckim im. Herberta von Karajana w Berlinie w 1971 roku został asystentem patrona konkursu.

Występował niemal we wszystkich ośrodkach muzycznych Europy, Azji, Australii i obu Ameryk. W ostatnich sezonach prowadził m.in. orkiestrę La Scali w Mediolanie, The Cleveland Orchestra, BBC London Symphony Orchestra, Yomiuri Nippon SO, Tokyo Metropolitan SO, Budapest Festival Orchestra, Orquesta Nacional de España (Madryt), China Philharmonic Orchestra (Pekin), Shanghai SO, New Zealand SO, Teatro Colón (Buenos Aires), Berliner Philharmoniker, Staatskapelle Dresden, Royal Philharmonic Orchestra (na festiwalu w Montreux), New Japan Philharmonic. Jego nagrania opublikowano na ponad 200 płytach, które otrzymały liczne nagrody (m.in. Grammy Award 2013, Diapason d'Or, Grand Prix de la Nouvelle Académie du Disque, Choc du Monde de la Musique, Cannes Classical Award i cztery polskie Fryderyki). Nagrania obejmują dzieła najwybitniejszych polskich kompozytorów, jak również utwory światowej literatury – m.in. przyjęte z wielkim uznaniem krytyków interpretacje dzieł Smetany, Dvořáka, Schumanna, Brahmsa, Mahlera i Richarda Straussa. Należy do nielicznego grona artystów na świecie, których płyty sprzedano w łącznym nakładzie niemal pięciu milionów egzemplarzy.

GRANDIOSO WAGNER | KARŁOWICZ | JANÁČEK

Swą dziewiętnastowieczną popularność Cola di Rienzo zawdzięcza przede wszystkim znakomitej powieści Edwarda Bulwera-Lyttona „Rienzi, the Last of the Roman Tribunes” (1835), jak również opartej na niej pięcioaktowej operze **Richarda Wagnera** (1813–1883) **Rienzi, der letzte der Tribunen** („Rienzi, ostatni trybun”, premiera 20 października 1842 w Dreźnie). Pisarz w szczególności podkreśla główny (i prawdopodobnie legendarny) motyw postępowania tytułowego bohatera: dążenie do zemsty na rzymskiej arystokracji za przypadkową śmierć młodszego brata. Gdyby nie to wydarzenie, dowodzi pisarz, stałby się on niewątpliwie humanistą na miarę Petrarke. Blisko powiązany z rewolucyjnym ruchem kompozytor, czytając powieść latem 1837 roku, niewątpliwie dostrzegł w Rienzim bohatera romantycznego, doskonale nadającego się na protagonistę opery.

Na powojennych losach dzieła – w stopniu jeszcze większym niż na reszcie spuścizny Wagnera – zaważył romans jego potomków z narodowym socjalizmem. Wedle świadectwa niejakiego Augusta Kubizka, przyjaciela Adolfa Hitlera z czasów młodości, obejrzenie przedstawienia „Rienzi” w Linzu (1906) przez siedemnastoletniego młodzieńca stanowiło wydarzenie przełomowe, z którego wywiódł on swą przyszłą ideologię – rzekł ponoć: „w tej godzinie wszystko się zaczęło”. Później führer miał wręcz utożsamiać się z rzymskim trybunem; na pięćdziesiąte urodziny otrzymał w prezencie od rodziny Wagnerów oryginalną partyturę dzieła – i ów manuskrypt, jak się wydaje, wraz z nim przepadł...

Historia powojennych realizacji „Rienzi” nie jest zbyt bogata zarówno za sprawą powyższych okoliczności, jak i z powodu przekonania o domniemanej niedoskonałości samego utworu oraz trudności wokalnych, jakie niesie ze sobą ta partytura. Przełomem stała się obfitująca w intertekstualne nawiązania inscenizacja Philippa Stölzla w berlińskiej Deutsche Oper w 2010 roku ze znakomitym Torstenem Kerlem w roli tytułowej (szczęśliwie dostępna na DVD). Kluczem do przedstawienia jest rozgrywająca się podczas uwertury pantomima.

Widzimy olbrzymie okno, za którym rozciąga się pejzaż ośnieżonych gór. Jesteśmy w jakimś zamku myśliwskim, przypominającym kamienną świątynię w stylu Alberta Speera. Za nadnaturalnej wielkości biurkiem, w skórzanym fotelu siedzi odziany w biały mundur i posiwiaty już Rienzi – wraz z rozwojem muzyki (którą dyryguje) przypomina sobie dawne wydarzenia, te zaś prowokują go do określonych zachowań: wskakuje na biurko, wykonuje ewolucje gimnastyczne, naśladuje lot samolotu, szybuje ponad całą zamieszkałą ziemią... – widz ma tu oczywiste skojarzenia ze słynną sceną z globusem z „Dyktatora” Charliego Chaplina (1940). Wreszcie wchodzi Irena (ubrana jak bawarska dziewczyna) i całuje namiętnie brata. Z góry opadają dekoracje i już jesteśmy w scenerii Rzymu – gdzieś w latach trzydziestych ubiegłego stulecia, w zmodernizowanej stolicy Mussoliniego... (13')

Tradycyjnemu pod względem budowy **Koncertowi skrzypcowemu A-dur op. 8** (1902) **Mieczysława Karłowicza** (1876–1909) patronują dokonania Piotra Czajkowskiego, jednego z najważniejszych dla młodego kompozytora twórców – zdradza to zarówno instrumentacja, jak i typ obecny w tej muzyce liryzmu. Już pierwsze sześć taktów orkiestrowego wstępu przywodzi na myśl początek I Koncertu fortepianowego b-moll rosyjskiego mistrza.

Jest to dzieło prawdziwie wirtuozowskie, wdzięczne dla skrzypków, acz zarazem wymagające (i niekiedy jednak... zdradliwe) – a przy tym przecież pełne słowiańskiej śpiewności. Jego pogodny, optymistyczny klimat jest bardzo daleki od nieco późniejszej twórczości Karłowicza. To wręcz niewiarygodne, że przemiana stylu nastąpiła tak szybko.

W części pierwszej (Allegro moderato) warto zauważyć, że po wspomnianym wstępie skrzypce grają pierwszy temat, a orkiestra milknie, co stanowi wyrazisty i nieczęsty kontrast, będący sporym wyzwaniem dla solisty. Kadencja mocno odbiega od praktyki dziewiętnastowiecznych wirtuozowskich koncertów: jest integralnym elementem rozwoju myśli muzycznej (pojawia się – wzorem Mendelssohna – jeszcze przed reprzyżą). Poetycka i skupiona, uwodząca słuchacza trzyczęściowa Romanza (Andante) dowodzi umiejętności budowania emocji, potęgowania ekspresji. Pod koniec dowcipnego i pełnego wigoru finałowego ronda (Allegro assai) powraca główny temat części pierwszej, podkreślając tym samym integralność utworu.

Berlińskiego prawykonania dzieła w 1903 roku podjął się Stanisław Barcewicz, dawny nauczyciel gry skrzypcowej Karłowicza, któremu wdzięczny student swój utwór zadedykował. Niektórzy recenzenci pisali wówczas, że Barcewicz grał „ze sztywnym przegubem i płacziwą kantyleną”, ale za to kompozytor „okazał się sprawnym dyrygentem”; wkrótce wspólnie orzekli, że Koncert A-dur to „wyraz niepospolitego, wybitnego talentu”. (29’)

Napisana przez **Leoša Janáčka** (1854–1928) w ostatnim okresie życia **Sinfonietta** (1926) wciąż zaskakuje publiczność jako swoisty eksperyment z zakresu instrumentacji: konwencjonalna orkiestra została tu poszerzona o zespół złożony z dziewięciu trąbek, dwóch trąbek basowych, dwóch tub tenorowych i kotłów. Dodajmy, że ta pięcioczęściowa kompozycja, słusznie zaliczana do największych osiągnięć Janáčka, zawiera liczne reminiscencje folkloru morawskiego.

Geneza utworu jest zaskakująco prozaiczna. Kompozytor otrzymał zamówienie na napisanie fanfar z okazji ważnych zawodów sportowych w Pradze – one właśnie stanowią pierwszą część dzisiejszej „Sinfonietty”. Do fanfar zostały dodane kolejne części, różniące się między sobą obśadą instrumentalną – a zwłaszcza nastrojem. Kompozytor opatrzył je potem programowymi tytułami, odsyłającymi do realiów Brna, Janáčkowej „małej ojczyzny z wyboru” (pojawiają się one w rękopisie, acz późniejsi wydawcy raczej je pomijają, jakby w obawie, że określenia te swą jednoznacznością mogłyby zbyt zawęzić sens muzyki).

Część druga zatem to „Zamek”, za czasów Habsburgów służący za więzienie – tu ukazany nieco groteskowo. Trzecie ogniwo przedstawia „Klasztor Królowej” – to ambiwalentny obraz opactwa św. Tomasza. Działała tam szkoła, do której chodził młody Leoš (i śpiewał w chórze kościelnym) – muzyka odmalowuje ów czas osamotnienia, ale i młodzieńczego entuzjazmu. Część czwarta („Ulica”) wiedzie nas ku finałowi: jest nim „Ratusz”. Tutaj, w rozbudowanej kodzie, powraca blask początkowych fanfar – tak kompozytor okazuje niczym nieskrępowane uczucie radości, jakim napawa go Czechosłowacja, po tak wielu latach wreszcie niepodległa... (25’)

Piotr Urbański

Zapraszamy na kolejne koncerty:

22.03.
pt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
SMETANA | BARTÓK | TANSMAN

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie
Ignacy Lisiecki fortepian
Stefan Asbury dyrygent

Program:
B. SMETANA – Poemat symfoniczny „Wyszehrad” z cyklu „Moja ojczyzna”
A. TANSMAN – Koncert fortepianowy nr 2
B. BARTÓK – Koncert na orkiestrę

05.04.
pt, 19:00

sala symfoniczna

GRANDIOSO
Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie
Mischa Maisky wiolonczela
Rune Bergmann dyrygent

Program:
O. RESPIGHI – Adagio con variazioni (1921) na wiolonczelę i orkiestrę
C. SAINT-SAËNS – Koncert wiolonczelowy nr 1 a-moll op. 33
G. MAHLER – Symfonia nr 5 cis-moll

15. März 2024
Freitag – 19:00 Uhr

GRANDIOSO WAGNER | KARŁOWICZ | JANÁČEK

Sinfonieorchester
der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie Szczecin

Anna Maria Staśkiewicz Violine
Antoni Wit Leitung

Programm:

RICHARD WAGNER
Ouvertüre zur Oper „Rienzi“ [13']

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ
Violinkonzert A-Dur op. 8 [29']
– Allegro moderato
– Romanze (Andante)
– Finale (Vivace assai)

/Pause/

LEOŠ JANÁČEK
Sinfonietta [25']
– Allegretto – Allegro – Maestoso
– Andante – Allegretto
– Moderato – Con moto
– Allegretto
– Andante con moto – Maestoso

Sehr geehrte Damen und Herren,

im Rahmen der Konzertsitten wird bekanntlich angenommen, dass erst nach Beendigung einer mehrsätzigen Komposition applaudiert werden darf.

Kurze Pausen zwischen den einzelnen Sätzen sind mit Stille gefüllt.

Der Beifall zwischen den Sätzen kann sowohl Musiker als auch andere Zuhörer verwirren und infolgedessen durch Musik geschaffene Spannung und Stimmung zunichte machen.

ANNA MARIA STAŚKIEWICZ

Sie ist Preisträgerin zahlreicher Wettbewerbe – u.a. erhielt sie 2006 den 3. Preis, den Preis für die beste Aufführung eines Mozart-Konzerts sowie den Preis des 2. Programms des Polnischen Rundfunks für die beste Teilnehmerin beim 13. Internationalen Wieniawski-Wettbewerb (Posen). Sie gewann auch den 1. Preis und den Sonderpreis beim 5. Szymanowski-Internationalen Wettbewerb (Lodz) sowie den Sonderpreis für die beste Aufführung eines Mozart-Konzerts beim 22. Internationalen Wettbewerb „Valesia Musica“ (Italien).

Sie arbeitete mit dem Nationalen Sinfonieorchester des Polnischen Rundfunks (Kattowitz), dem Polnischen Rundfunkorchester, dem „Amadeus“-Orchester und den meisten polnischen Philharmonien zusammen. Darüber hinaus spielte sie mit den Kammerorchestern „Aukso“, „Leopoldinum“ und „Wratislavia“, der Sinfonietta Cracovia, der Sinfonia Iuventus, der Sinfonia Varsovia und der Sinfonia Viva als auch mit den Kammerorchestern aus Königsberg und Zürich sowie mit den Orchestern aus Ankara, Göttingen, Tirana und São Paulo.

Zu hören war sie in der Schweiz, Deutschland, Österreich, Italien, Schweden, den USA, Schottland, Estland, Rumänien, der Ukraine, der Slowakei, Bulgarien, Georgien, Albanien, Russland, der Türkei, China, Japan und Brasilien. Sie konzertierte u.a. in dem Theatro Municipal (São Paulo), dem Kaisersaal (Frankfurt am Main), der Raitt Recital Hall (Malibu), der Hatch Recital Hall (Rochester), der Laeiszhalle (Hamburg), dem Musikvereinsaal (Wien), dem Grossmünster (Zürich), der Kioi Hall (Tokio) als auch in Warschau: in der Nationalphilharmonie, dem Lutosławski-Rundfunksaal und dem Königsschloss. Die Künstlerin schloss ihr Studium an der I. J. Paderewski-Musikakademie Posen (bei Marcin Baranowski) mit Auszeichnung ab. Ihr Können vervollkommnete sie unter der Leitung von Wanda Wiłkomirska. Sechsmal wurde ihr das Stipendium des polnischen Ministeriums für Kultur und Nationalerbe, der Yamaha Music Foundation of Europe und des Programms „Junges Polen“ verliehen.

Seit 2015 ist sie Konzertmeisterin des Orchesters Sinfonia Varsovia.

ANTONI WIT

Einer der hervorragendsten polnischen Dirigenten, der weltweit enthusiastisch empfangen wird. In den Jahren 2013–2018 war er künstlerischer Leiter des Orquesta Sinfónica de Navarra in Pamplona; überdies ist er Ehrendirigent der Philharmonie Krakau. Früher leitete er das Orchester der Pommerschen Philharmonie (1974–1977), Orchester und Chor des Polnischen Rundfunks und Fernsehens Krakau (1977–1983), das Nationale Sinfonieorchester des Polnischen Rundfunks Kattowitz (1983–2000) sowie das Orquesta Filarmónica de Gran Canaria (1987–1992). In den Jahren 2002–2013 war er als Hauptdirektor und künstlerischer Leiter der Nationalphilharmonie Warschau tätig. Antoni Wit studierte bei Henryk Czyż an der Krakauer Musikhochschule, er absolvierte auch Jurastudium an der Jagiellonen-Universität in Krakau. Seine Karriere begann er als Assistent von Witold Rowicki bei der Warschauer Nationalphilharmonie. Nachdem er 1971 den 2. Preis beim Internationalen Herbert von Karajan-Dirigentenwettbewerb in Berlin erhalten hatte, wurde er Karajans Assistent.

Antoni Wit ist in nahezu allen wichtigen Musikzentren in Europa, Asien, Australien, Nord- und Südamerika aufgetreten. Er dirigierte zahlreiche Klangkörper (Mailänder Scala, The Cleveland Orchestra, BBC London Symphony Orchestra, Yomiuri Nippon SO, Tokyo Metropolitan SO, Budapest Festival Orchestra, Orquesta Nacional de España Madrid, Berner Symphoniker, China Philharmonic Orchestra Peking, Shanghai SO, New Zealand SO, Teatro Colón Buenos Aires, Berliner Philharmoniker, Staatskapelle Dresden, Royal Philharmonic Orchestra, New Japan Philharmonic). Die von ihm realisierten Aufnahmen umfassen über 200 CDs, viele von ihnen erhielten zahlreiche Preise (u.a. den Grammy Award 2013, den Diapason d'Or, den Grand Prix de la Nouvelle Académie du Disque, den Choc du Monde de la Musique, den Cannes Classical Award sowie vier polnische „Fryderyk“-Preise). Seine Diskografie enthält polnische Werke als auch Kompositionen von Smetana, Dvořák, Schumann, Brahms, Mahler und Richard Strauss. Er gehört zu dem kleinen Kreis von Künstlern, deren Schallplatten und CDs in einer Gesamtauflage von über fünf Millionen Exemplaren erschienen.

GRANDIOSO WAGNER | KARŁOWICZ | JANÁČEK

Seine Popularität im 19. Jahrhunderts verdankt Cola di Rienzo in erster Linie dem vorzüglichen Roman „Rienzi, the Last of the Roman Tribunes“ (1835) von Edward Bulwer-Lytton sowie der fünftaktigen Oper **Rienzi, der letzte der Tribunen** von **Richard Wagner** (1813–1883), die am 20. Oktober 1842 in Dresden zur Uraufführung gebracht worden ist. Der Schriftsteller hebt vor allem das wichtigste (und vermutlich legendäre) Motiv für das Verhalten der Titelfigur hervor: das Streben nach Rache an der römischen Aristokratie für den zufälligen Tod seines jüngeren Bruders. Hätte dies nicht ereignet, so Bulwer-Lytton, wäre er zweifellos ein Humanist vom Schlag eines Petrarca geworden. Der an revolutionären Bewegungen interessierte Komponist, der den Roman im Sommer 1837 las, sah in Rienzi zweifellos einen romantischen Helden, der sich vollkommen als Protagonist für eine Oper eignete.

Die Beziehungen der Wagner-Familie zum NS-Regime prägten stark das Nachkriegsschicksal des Werkes. Nach dem Zeugnis von August Kubizek, einem Jugendfreund Hitlers, war eine „Rienzi“-Aufführung in Linz (1906) für den Siebzehnjährigen ein einschneidendes Ereignis, aus dem er seine Ideologie ableitete – er sagte einst angeblich: „In jener Stunde begann es“. Später soll sich der Führer sogar mit dem römischen Tribunen gleichgesetzt haben; zu seinem fünfzigsten Geburtstag erhielt er von der Familie Wagner die Originalpartitur des Werkes geschenkt – und dieses Manuskript scheint mit ihm verloren gegangen zu sein...

Die Geschichte der „Rienzi“-Inszenierungen der Nachkriegszeit ist nicht imposant, sowohl wegen der obigen Umstände als auch aufgrund von Überzeugungen über die vermeintliche Unvollkommenheit des Werkes und seine stimmlichen Schwierigkeiten. Den Durchbruch brachte Philipp Stölzls intertextuell aufgeladene Inszenierung an der Deutschen Oper Berlin im Jahr 2010 mit dem hervorragenden Torsten Kerl in der Titelrolle (glücklicherweise auf DVD erhältlich). Den Sinn dieser Aufführung bestimmt die Pantomime, die während der Ouvertüre gezeigt wird.

Wir sehen ein riesiges Fenster und eine Landschaft mit schneebedeckten Bergen dahinter. Wir befinden uns in einer Art Jagdhaus, das einem steinernen Tempel im Stil von Albert Speer ähnelt.

Hinter einem überdimensional großen Schreibtisch, in einem Ledersessel, sitzt Rienzi, weiß gekleidet und ergraut – im Laufe der Musik (die er dirigiert) erinnert er sich an vergangene Ereignisse, was ihn wiederum zu bestimmten Verhaltensweisen veranlasst: Er springt auf den Schreibtisch, führt gymnastische Kunststücke vor, imitiert den Flug eines Flugzeugs, schwebt über die Erde... – das Publikum assoziiert dies mit der berühmten Globus-Szene aus Charlie Chaplins Film „Der große Diktator“ (1940). Schließlich tritt Irene (als bayerisches Mädchen verkleidet) ein und küsst ihren Bruder leidenschaftlich. Das Bühnenbild ändert sich und wir befinden uns in den 1930er Jahren im modernen Rom Mussolinis... (13')

Das traditionell konzipierte **Violinkonzert A-Dur op. 8** (1902) von **Mieczysław Karłowicz** (1876–1909) beeinflusste der Stil Tschaikowskys, eines der wichtigsten Schöpfer für den jungen Komponisten, was die Instrumentierung und der lyrische Ausdruck dieser Musik verraten. Schon die ersten sechs Takte der Orchestereinleitung erinnern an den Beginn des Klavierkonzerts Nr. 1 b-Moll des russischen Meisters.

Es ist ein wahrhaft virtuosos Konzert, sein Solopart ist kompetent geschrieben (aber enthält auch anspruchsvolle und manchmal riskante Stellen), voll von slawischer Kantabilität. Seine heitere, optimistische Atmosphäre ist sehr entfernt von den etwas späteren, düsteren Tondichtungen von Karłowicz. Fast unglaublich ist, dass sich der Stilwandel so schnell vollzogen hat.

Im ersten Satz (Allegro moderato) stimmt die Violine das erste Thema nach der erwähnten Introdution ohne Orchesterbegleitung an – ein ausdrucksstarker Kontrast, der eine gewisse Herausforderung für den Solisten darstellt. Die Kadenz unterscheidet sich von typischen Stellen dieser Art in Konzerten des 19. Jahrhunderts, sie ist nämlich ein integraler Bestandteil des musikalischen Verlaufs (nach dem Beispiel Mendelssohns taucht sie vor der Reprise auf). Die poetische und konzentrierte dreisätzigige Romanze (Andante) beweist die Fähigkeit des Komponisten, eine tief emotionale Musik zu schaffen. Am Ende des lebhaften und witzigen Schlussrondos (Allegro assai) kehrt das Hauptthema des ersten Satzes wieder, was die Integrität des Werkes betont.

Das Werk wurde 1903 in Berlin uraufgeführt, als Solist trat Stanisław Barcewicz auf, Karłowicz' ehemaliger Geigenlehrer, dem der dankbare Schüler sein Werk widmete. Einige Rezensenten schrieben damals, Barcewicz spiele „mit steifem Handgelenk und weinerlich“, der Komponist habe sich aber „als geschickter Dirigent erwiesen“, und stellten fest, das Konzert A-Dur sei „ein Ausdruck von ungewöhnlichem, hervorragendem Talent“. (29')

Die von **Leoš Janáček** (1854–1928) in seinem letzten Lebensabschnitt geschriebene **Sinfonietta** (1926) überrascht nach wie vor als eine Art Instrumentationsexperiment: Das konventionelle Orchester wird hier um ein Ensemble aus neun Trompeten, zwei Basstrompeten, zwei Tenortuben und Pauken erweitert. Diese fünfsätzig Komposition, die zurecht zu Janáčeks größten Leistungen zählt, enthält zahlreiche Reminiszenzen an die mährische Folklore.

Die Entstehungsgeschichte des Werkes ist erstaunlich prosaisch. Der Komponist erhielt den Auftrag, anlässlich eines wichtigen Sportereignisses in Prag Fanfaren zu schreiben – und diese bilden den Kopfsatz der heutigen „Sinfonietta“. Den Fanfaren wurden weitere Sätze hinzugefügt, die sich in der instrumentalen Besetzung – und vor allem in der Atmosphäre – voneinander stark unterscheiden. Der Komponist versah sie später mit programmatischen Titeln, die sich auf Brünn (Brno), Janáčeks „Wahlheimat“, beziehen (sie erscheinen zwar im Manuskript, aber spätere Herausgeber neigen dazu, sie wegzulassen, als ob sie befürchten würden, dass ihre Eindeutigkeit den Sinn der Musik zu sehr einschränken könnte).

Der zweite Satz stellt also „Die Burg“ dar, ein berüchtigtes Gefängnis der Habsburger, das hier etwas grotesk gezeigt wird. Der dritte Satz präsentiert „Das Königin-Kloster“: ein ambivalentes Bild der Abtei St. Thomas. Dort gab es eine Schule, die der junge Leoš besuchte (und im Kirchenchor sang) – die Musik spiegelt diese Zeit trauriger Vereinsamung, aber auch jugendlichen Übermuts wider. Der vierte Satz („Die Straße“) führt uns zum Finale, zum „Rathaus“. In der kunstvollen Coda, kehrt der Glanz der Anfangsfanfaren wieder – so zeigt der Komponist die grenzenlose Freude, die ihm die nach so vielen Jahren endlich unabhängige Tschechoslowakei einflößt... (25')

Piotr Urbański (Deutsche Fassung von Tomasz Kowalewski)

Wir laden Sie zu unseren Konzerten ein:

**22.03.
Fr, 19.00**

großer Konzertsaal

**GRANDIOSO
SMETANA | BARTÓK | TANSMAN**

Sinfonieorchester der Philharmonie Stettin
Ignacy Lisiecki Klavier
Stefan Asbury Leitung

Programm:
B. SMETANA – Tondichtung „Vyšehrad“ aus dem Zyklus „Mein Vaterland“
A. TANSMAN – Klavierkonzert Nr. 2
B. BARTÓK – Konzert für Orchester

**05.04.
Fr, 19.00**

großer Konzertsaal

**GRANDIOSO
Mischa Maisky | SAINT-SAËNS | MAHLER**

Sinfonieorchester der Philharmonie Stettin
Mischa Maisky Cello
Rune Bergmann Leitung

Programm:
O. RESPIGHI – Adagio con variazioni (1921) für Cello und Orchester
C. SAINT-SAËNS – Cellokonzert Nr. 1 a-Moll op. 33
G. MAHLER – Sinfonie Nr. 5 cis-Moll

ORKIESTRA W DZISIEJSZYM KONCERCIE / ORCHESTER IM HEUTIGEN KONZERT

KONCERTMISTRZ /
KONZERTMEISTERIN
Karolina Hyla-Wybraniec

I SKRZYPCE / 1. VIOLINE

Maria Sakowska
Monika Sawczuk
Edyta Wolańska
Elżbieta Fabiszak-Dąbrowska
Joanna Hajkiewicz
Alina Krzyżewska
Olga Rozmus
Maciej Musiał
Wioletta Borkowska
Dominik Gugąła
Marcin Kieruczenko
Maria Nowak

II SKRZYPCE / 2. VIOLINE

Robert Smoliński
Magdalena Pajestka
Joanna Ostaszewska
Robert Cybulski
Miłosz Kosmal
Aleksandra Górska
Małgorzata Borowiecka
Alicja Poręba
Łukasz Górewicz
Zoja Piankowska
Patrycja Kozak

ALTÓWKA / BRATSCHE

Grzegorz Sadowski
Wojciech Mazur
Ewa Jungiewicz
Galina Smolińska
Zuzanna Ogorzelec
Magdalena Micke
Ludmiła Rusin
Izabela Joniec
Dominika Kotlicka
Aleksandra Majewska

WIOLONCZELA / VIOLONCELLO

Tomasz Szczęsny
Klara Świdrów
Hanna del Noce
Jacek Tomczak
Natalia Wesołowska
Katarzyna Meisinger
Dorota Cieśla
Beata Sawrymowicz

KONTRABAS / KONTRABASS

Karol Nasiłowski
Paweł Jędrzejewski
Michał Mitschke
Wojciech Gunia
Robert Możejewski
Jan Gottschling

FLET / FLÖTE

Filippo del Noce
Paweł Majewski
Elżbieta Podleśny-Głowacka
Anna Wojnowicz-Drężek

OBÓJ / OBOE

Mateusz Żurawski
Piotr Kokosiński

KLARNET / KLARINETTE

Bogusław Jakubowski
Krzysztof Krzyżewski
Piotr Wybraniec

FAGOT / FAGOTT

Michał Szydłowski
Anna Bownik
Edyta Moroz

WALTORNIA / HORN

Dmitrij Wdowiczenko
Miłosz Żurawicz*
Katarzyna Sułkowska
Oleksandr Melnychenko
Dawid Kostrzewa
Radosław Zamojski

TRĄBKA / TROMPETE

Leszek Kaczor*
Bogdan Rymaszewski
Marcin Olkowski
Sławomir Kuszvara
Sławomir Cichor*
Seweryn Wróbel*
Aleksander Kobus*
Ostap Popowych*
Dawid Głogowski
Michał Tyrański*
Tomasz Dąbrowski*
Igor Zuzański*

TRĄBKA BASOWA / BASSTROMPETE

Tomasz Hajda*
Marlena Skoczylas*

EUFONIUM

Mateusz Kupski
Radosław Gdula*

PUZON / POSAUNE

Mateusz Kupski
Michał Salwa*
Wojciech Bublej
Adrian Gryciuk*
Igor Puszkas

TUBA

Tomasz Zienkowicz

KOTŁY / PAUKEN

Jorge Luis Valcarcel Gregorio

PERKUSJA / SCHLAGZEUG

Dariusz Jagiełło
Jacek Wierzchowski
Bogdan Pilak
Wiktoria Kościańska*

HARFA / HARFE

Barbara Stalmierska

*gościnnie / als Gast

Filharmonia
im. M. Karłowicza
w Szczecinie

Filharmonia
im. Mieczysława Karłowicza
w Szczecinie

FILHARMONIA
SZCZECIN

Poznaj historię Filharmonii i jej Orkiestry na:
70.FILHARMONIA.SZCZECIN.PL

ANKIETA / FRAGEBOGEN

Powiedz nam, co myślisz o dzisiejszym koncercie.

Zapraszamy Państwa do udziału w anonimowym badaniu publiczności Filharmonii. Mamy świadomość, że nasi odbiorcy zmieniają się i wzrastają wraz z instytucją. Wiedza i zrozumienie potrzeb Melomanów są dla nas kluczowe, by proponowane przez nas programy i działania były dla wszystkich satysfakcjonujące. Stąd potrzeba bliższego poznania Państwa oczekiwań i poziomu zadowolenia. Wasza opinia pomoże nam ulepszyć wydarzenia Filharmonii. Wystarczy wypełnić prostą ankietę i wrzucić ją do urn dostępnych w holu i foyer sali symfonicznej Filharmonii.
Dziękujemy

Sagen Sie uns, wie Ihnen das Konzert heute gefallen hat.

Wir möchten Sie einladen, an einer anonymen Befragung des Philharmonie-Publikums teilzunehmen. Unser Publikum – dies sind wir uns bewusst – verändert sich und entwickelt sich stets mit der Institution weiter. Die Bedürfnisse der Zuhörerschaft zu kennen und zu verstehen, ist für uns von zentraler Bedeutung: Wir möchten, dass die von uns angebotenen Programme und Aktivitäten für alle zufriedenstellend sind. Deshalb ist es für uns wichtig zu wissen, wie zufrieden Sie mit uns sind und was Sie von uns erwarten. Ihre Meinungen werden uns helfen, die Veranstaltungen in der Philharmonie zu verbessern. Füllen Sie bitte unseren Fragebogen aus und werfen Sie ihn in eine der Urnen, die sich im Foyer der Philharmonie befinden.
Vielen Dank!

GALERIA POZIOM 4

KOSMOGONIA

Ten swoisty artystyczny dyptyk składa się z fotografii autorstwa **Janusza Marynowskiego i Tamary Pieńko**, które współtworzą czarno-biały obraz pozornie osobnych, a jednak niezwykle spójnych i uzupełniających się światów. Stanowią nacechowaną emocjami artystyczną dokumentację muzyczno-ogrodowej partytury „napisanej” przez Pendereckiego. Projekt powstał z okazji 90. urodzin Maestra.

Komponowanie ogrodu ma dla mnie wiele wspólnego z komponowaniem utworu muzycznego. I tu, i tam liczy się konstruktywistyczna wyobraźnia, umiejętność myślenia całością. [Krzysztof Penderecki]

Fotografie Janusza Marynowskiego powstawały na przestrzeni trzydziestu lat wspólnej pracy z Krzysztofem Pendereckim i pokazują artystę uchwyconego przez obiektyw niejako „na zapleczu” świata muzyki – w garderobie tuż przed koncertem lub zaraz po nim, na próbach, w chwilach zamyślenia i skupienia, w troskliwej interakcji z żoną Elżbietą.

Z kolei Tamara Pieńko przez kilka miesięcy eksplorowała i fotografowała arkadyjską przestrzeń, którą Krzysztof Penderecki stworzył i z której czerpał moc zarówno w życiu artystycznym, jak i prywatnym – ogród w Lusławicach. Zdjęcia powstały już po śmierci kompozytora i stanowią osobistą próbę odczytania wielowymiarowych przekazów, które po sobie pozostawił.

Wystawa będzie dostępna do 7 kwietnia 2024 roku w dniach otwarcia galerii: soboty i niedziele w godzinach 12.00–16.00 (ostatnie wejście 15.30).

Bilet w cenie 10 zł do kupienia w kasach i na stronie Filharmonii: filharmonia.szczecin.pl.

Dla publiczności galeria jest dostępna pół godziny przed koncertem, w jego przerwie i po nim (wstęp z ważnym biletem na dane wydarzenie).

GALERIA PRZY CERKWI

NEIGHBOURS – TWÓRCY Z EUROPY DLA UKRAINY

W drugą rocznicę wybuchu wojny pragniemy zaprosić Państwa na wydarzenie, które ukazuje reakcję artystów na ogromną krzywdę, jaką Rosja wyrządza Ukrainie. Wydarzenie połączone jest z promocją albumu **Neighbours**, a cały dochód ze sprzedaży albumów przekazany zostanie Fundacji UNAWEZA Martyny Wojciechowskiej na pomoc ukraińskim dzieciom ewakuowanym z domów dziecka i dzieciom z rodzin zastępczych.

Drukarnia Drukomat i ilustrator Patryk Hardziej zrzeszyli ponad setkę artystek i artystów z Polski, Ukrainy, Słowacji, Węgier, Rumunii, Mołdawii i Białorusi, by stworzyć międzynarodowy, charytatywny projekt w postaci albumów i posterów. Międzynarodowe środowisko artystyczne jednoczy siły za pomocą swojego talentu i warsztatu, jednym głosem krzycząc **NIE!** wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

*Stworzyliśmy projekt **Neighbours**, bo świat artystyczny nie jest obojętny na wojenne zbrodnie Rosji za naszą wschodnią granicą. Neighbours to my i nasz znak empatii, tożsamy z wartościami życia w bezkrwawej bliskości – mówi Magda Rejman z drukomat.pl, inicjatorka międzynarodowego projektu, współtwórczyni m.in. Festiwalu Druku Nacisk.*

Ilustracje i projekty graficzne, które wypełnią album, są wydane w dwóch wersjach: wersji kolekcjonerskiej oraz w wersji standard – w obu przypadkach ze szczególną dbałością o jakość druku i introligatorskie detale. Albumy i plakaty są dostępne w sprzedaży online:

- wersja kolekcjonerska: neighboursart.pl/produkt/album-kolekcjonerski/
- wersja standardowa: neighboursart.pl/produkt/album-standard/
- plakaty: neighboursart.pl/plakaty/

Wystawa będzie dostępna do 24 marca 2024, a podczas jej trwania w sklepie Filharmonii będzie można kupić album.

Mecenas Roku 2024

Patron Sezonu Jubileuszowego 2023/2024

BMW
Bońkowsy

Partner Motoryzacyjny Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii

Partner Filharmonii